

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Економіко-правовий факультет

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
з фінансів, банківської справи та страхування
для студентів денної та заочної форми навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітній рівень – другий (магістерський)
2019-2020 навчальний рік**

1. Загальні положення

Атестаційний екзамен з фінансів, банківської справи та страхування проводиться екзаменаційною комісією (ЕК) після завершення теоретичної та практичної частин навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».

Атестація здійснюється на підставі оцінки професійних знань, умінь, навичок випускників з метою з'ясування відповідності рівня їх підготовки вимогам встановлених стандартів, навчальним планам і програмам підготовки за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».

За результатами складання державних екзаменів вирішується питання про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачу диплома (звичайного зразка чи з відзнакою).

На атестаційний екзамен за фахом виносяться **нормативні навчальні дисципліни з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**, такі як: Фінансовий менеджмент; Страховий менеджмент; Податковий менеджмент.

Метою державної атестації з дисципліни «Фінансовий менеджмент» є: оцінка професійних знань, умінь, теоретичних та практичних знань щодо методологічних основ фінансового менеджменту, управління фінансовими ризиками та застосування інструментів антикризового управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, активами; оволодіння методикою визначення вартості капіталу та опанування способів оптимізації його структури.

Під час атестації Екзаменаційна комісія враховує мету викладання навчальної дисципліни " Фінансовий менеджмент" та завдання, які мають виконуватись для досягнення зазначеної мети.

Метою державної атестації з дисципліни «Страховий менеджмент» є: оцінка професійних знань, умінь, навичок випускників з питань

теоретичної розробки та практичного застосування конкретних механізмів управління бізнес-процесами страхових компаній з метою ефективного використання наявного потенціалу та врахуванням фінансових інтересів всіх учасників страхового ринку.

Під час атестації Екзаменаційна комісія враховує мету викладання навчальної дисципліни " Страховий менеджмент" та завдання, які мають виконуватись для досягнення зазначеної мети.

Метою державної атестації з дисципліни «Податковий менеджмент» є: оцінка професійних знань, умінь, навичок випускників щодо засвоєння методології і методики стратегічного та оперативного управління в сфері оподаткування в умовах суттєвої зміни порядку обчислення та сплати податків

Під час атестації Екзаменаційна комісія враховує мету викладання навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» та завдання, які мають виконуватись для досягнення зазначеної мети.

2. Питання з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент»

- 1) Сутність та механізм фінансового менеджменту.
- 2) Основні функції фінансового менеджменту.
- 3) Організаційне забезпечення фінансового менеджменту.
- 4) Вимоги до інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.
- 5) Внутрішній фінансовий контроль та його методи.
- 6) Сутність грошових потоків суб'єкта господарювання як об'єкту фінансового менеджменту.
- 7) Класифікація грошових потоків суб'єкта господарювання.
- 8) Управління операційним та фінансовим грошовими потоками.
- 9) Методи та інструменти оптимізації грошових потоків суб'єкта господарювання.
- 10) Сутність концепції зміни вартості грошей в часі та її основні характеристики.
- 11) Методичний інструментарій оцінки майбутньої вартості грошей за простими та складними відсотками.
- 12) Методичний інструментарій оцінки теперішньої вартості грошей за простими та складними відсотками.
- 13) Завдання та сутність управління прибутком підприємства.
- 14) Стратегія управління прибутком підприємства.
- 15) Особливості моделі управління прибутком підприємства.
- 16) Активи підприємства як об'єкт фінансового менеджменту.
- 17) Управління оборотними та необоротними активами суб'єкта господарювання.
- 18) Сутність фінансового капіталу підприємства та його роль в забезпеченні ефективної діяльності підприємства.
- 19) Управління вартістю і структурою капіталу підприємства.
- 20) Вибір стратегії фінансування інвестиційних проектів.
- 21) Фінансовий контролінг в процесі реалізації інвестиційних проектів.
- 22) Особливості формування та способи управління портфелем цінних паперів.
- 23) Оцінка ефективності фінансових вкладень.
- 24) Ризики у фінансово-господарській діяльності суб'єктів господарювання як об'єкт управління.
- 25) Структура моделі управління ризиками та характеристика основних факторів, що її визначають.
- 26) Оцінка санаційної спроможності підприємства як передумова прийняття антикризових фінансових рішень.
- 27) Фінансова санація та реструктуризація в антикризовому управлінні підприємством.
- 28) Методичні основи аналізу фінансових звітів суб'єктів господарювання.
- 29) Методи фінансового прогнозування і планування.
- 30) Бюджетування в управлінні підприємством.

3. Питання з навчальної дисципліни «Страховий менеджмент»

- 1) Теоретичні основи страхового менеджменту.
- 2) Актуальні проблеми менеджменту страхової компанії.
- 3) Сучасні аспекти і завдання страхового менеджменту.
- 4) Особливості формування і змістового наповнення фінансової звітності страхових компаній.
- 5) Характеристика форм, особливості здійснення та напрями удосконалення фінансового контролю страхових компаній.
- 6) Основні методи оцінки фінансової надійності страхових компаній та їх характеристика.
- 7) Характеристика показників оцінки фінансової надійності страхових компаній.
- 8) Основи бізнес-планування страхової діяльності. Структура бізнес-плану страховика.
- 9) Стратегічне планування діяльності страховика.
- 10) Бюджетування в процесі діяльності страхової організації.
- 11) Складові ресурсного потенціалу страхової організації, їх характеристика та напрями ефективного використання.
- 12) Джерела інформаційного забезпечення потреб страхового менеджменту.
- 13) Особливості розробки та просування нових страхових продуктів.
- 14) Оцінка ефективності управління рекламною діяльністю страховика.
- 15) Характеристика ознак ризиків, що можуть бути прийняті на страхування. Порядок відбору таких ризиків.
- 16) Сутність та характеристика андеррайтингу у страхуванні.
- 17) Функціональна характеристика служби врегулювання збитків у страховій компанії. Основні етапи процесу врегулювання збитків.
- 18) Експертна оцінка причин та наслідків страхових випадків.
- 19) Особливості врегулювання страхових претензій за договорами зі страхування життя.
- 20) Порядок оформлення регресних позовів до осіб, винних у скоєнні страхового випадку.
- 21) Характеристика грошових потоків страховика.
- 22) Ресурсний потенціал страхової компанії.
- 23) Менеджмент інвестиційної діяльності страховика.
- 24) Система фінансового моніторингу страхових компаній.
- 25) Характеристика операцій страхових організацій, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу.
- 26) Особливості та основні правила проведення фінансового моніторингу страхових організацій.
- 27) Методи та шляхи забезпечення фінансової надійності страхових компаній.
- 28) Характеристика якісних та кількісних показників, що використовуються для планування страхової діяльності.
- 29) Сучасні проблеми кадрового забезпечення страхових організацій.

- 30) Характеристика організаційно-технічних та фінансово-договірних способів управління ризиками страхової організації.

4. Питання з навчальної дисципліни «Податковий менеджмент»

- 1) Поняття, мета та завдання податкового менеджменту.
- 2) Суб'єкт та об'єкт податкового менеджменту, їх взаємозв'язок.
- 3) Органи управління в сфері оподаткування та їх функції.
- 4) Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності державної фіскальної служби.
- 5) Сутність, зміст і завдання планування та прогнозування податкових надходжень.
- 6) Зміст поняття «податковий ризик» та причини виникнення.
- 7) Податковий облік, його взаємозв'язок із системою фінансового обліку.
- 8) Засади та процедури обліку платників податків.
- 9) Облік платників податків-юридичних осіб.
- 10) Облік платників податків-фізичних осіб.
- 11) Теоретичні засади організації розрахунків з бюджетом.
- 12) Розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань платника податків.
- 13) Умови надання відстрочки та розстрочки податкового боргу.
- 14) Податковий борг банкрутів.
- 15) Порядок застосування штрафних санкцій і нарахування пені.
- 16) Сутність, зміст і завдання, функції, форми і методи податкового контролю.
- 17) Принципи податкового контролю.
- 18) Класифікація перевірок, їх характеристика.
- 19) Камеральна перевірка.
- 20) Документальна перевірка.
- 21) Типові порушення у сфері оподаткування.
- 22) Планування контрольно-перевірочної роботи податкових органів.
- 23) Організація та основні етапи проведення невіїзних перевірок.
- 24) Види податкових перевірок та їх основна характеристика.
- 25) Організація та етапи проведення комплексних документальних перевірок.
- 26) Податковий компроміс.
- 27) Стандарти якості контрольно-перевірочної роботи
- 28) Камеральна перевірка декларацій по ПДВ.
- 29) Документальна перевірка ПДВ. Документальна перевірка податкового кредиту.
- 30) Камеральна перевірка декларацій по податку на прибуток.

4. Рекомендована література Нормативно-правові акти

1. Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. – Назва з екрану.
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 2.12.2010 р. № 2755-VI із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
4. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 16.01.2003 р. із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
5. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 16.01.2003 р. із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
6. Земельний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 25.10.2001 р. із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
7. Про Державний бюджет України на 2019 рік [Електронний ресурс] : Закон України від 23.11.2018 № 2629-19 із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2629-19/card2#Card>. – Назва з екрану.
8. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> – Назва з екрана.
9. Про Національний банк України [Електронний ресурс] : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>. – Назва з екрана.
10. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 05.04.2001 № 2346-III. із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>. – Назва з екрана.
11. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

12. Про страхування [Електронний ресурс] : закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
13. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс] : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>. Назва з екрана.
14. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрану.
15. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрану.
16. Про місцеві державні адміністрації [Електронний ресурс] : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>. – Назва з екрану.
17. Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 27.03.2014 № 1166-VII із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1166-18>. – Назва з екрану.
18. Про акціонерні товариства [Електронний ресурс] : Закон України від 17.09.2008 № 514-VI із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>. – Назва з екрану.
19. [Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг](#) [Електронний ресурс] : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>. – Назва з екрану.
20. Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України [Електронний ресурс] : Закон України від 28.12.2017 р. №73-VIII. – Електрон. дан. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/73-19>. – Назва з екрану.
21. Про фінансовий лізинг [Електронний ресурс] : закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
22. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю [Електронний ресурс] : закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

23. Про господарські товариства [Електронний ресурс] : закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
24. Про депозитарну систему України [Електронний ресурс] : закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI, із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
25. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
26. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати [Електронний ресурс] : закон України від 19.06.2003 р. № 979-IV із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
27. Про іпотечні облигації [Електронний ресурс] : закон України від 22.12.2005 р. № 3273-IV із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
28. Про обіг векселів в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
29. Про електронну комерцію [Електронний ресурс] : закон України від 3.09.2015 р. № № 675-VIII. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/675-19>. – Назва з екрана.
30. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань [Електронний ресурс] : закон України від 22.11.1996 р. № 543/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
31. Про товарну біржу [Електронний ресурс] : закон України від 10.12.1991 р. № 1956-XII із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
32. Про режим іноземного інвестування [Електронний ресурс] : закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/93/96-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрану.
33. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 16.04.1991 № 959-XII із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/959-12>. – Назва з екрану.
34. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та

- перегляду ставок окремих податків і зборів [Електронний ресурс] : закон України від 23.11.2018 № 2628-VIII – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2628-19>. – Назва з екрану.
35. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів) [Електронний ресурс] : постанова Кабінету міністрів України № 913 від 7 грудня 2016 року. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/913-2016-%D0%BF>. – Назва з екрана.
36. Про внесення змін до Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів [Електронний ресурс] : постанова Кабінету міністрів України № 1251 від 27 грудня 2010 року. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF#n11>. – Назва з екрану.
37. Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2019 році шляхом залучення кредиту [Електронний ресурс] : постанова Кабінету міністрів України № 107 від 20 лютого 2019 року. - Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/107-2019-%D0%BF>. – Назва з екрану.
38. Про грошову реформу в Україні [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 25.08.1996 № 762/96. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/762/96>. – Назва з екрана.
39. Про міжнародний фінансовий лізинг : [Електронний ресурс] : конвенція УНІДРУА від 28.05.1998 р. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
40. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
41. Про кредитування [Електронний ресурс]: Положення Національного банку України затверджене постановою Правління НБУ від 28.09.1995 № 246. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0246500-95>. – Назва з екрана.
42. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
43. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 28.08.2001 № 368 із змін., внес.

- згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>. – Назва з екрану.
44. Про затвердження Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 29.09.97 № 323 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0474-00>. – Назва з екрану.
45. Про затвердження Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 05.05.2018 №51– Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051500-18>. – Назва з екрану.
46. Про приведення статутного капіталу банків у відповідність до мінімально встановленого розміру [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 06.08.2014 №464 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0464500-14>. – Назва з екрану.
47. Про затвердження Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 29.12.2017 №148 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>. – Назва з екрану.
48. Про затвердження Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 02.01.2019 №2 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19?lang=en>. – Назва з екрану.
49. Про затвердження Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 30.05.2012 № 213 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1044-12/ed20181124>. – Назва з екрану.
50. Про затвердження Положення про порядок проведення перевірок щодо дотримання об'єктами нагляду (оверсайта) вимог законодавства України з питань діяльності платіжних систем в Україні [Електронний

- ресурс] : постанова правління Національного банку України від 09.12.2003 №503 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2213-13>. – Назва з екрану.
51. Про затвердження Положення про порядок подання відомостей про структуру власності банку [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 21.05.2015 № 328 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0328500-15>. – Назва з екрану.
52. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 26.06.2015 № 417 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0417500-15>. – Назва з екрану.
53. Про затвердження Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 01.03.2016 № 129 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0129500-16>. – Назва з екрану.
54. Про затвердження Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 14.08.2017 № 78 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0078500-17>. – Назва з екрану.
55. Про затвердження Положення про порядок визначення системно важливих банків [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 25.12.2014 № 863. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-14>. – Назва з екрану.
56. Про затвердження Положення про підтримку ліквідності Національним банком України Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 18.03.2013 № 95 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0543-13>. – Назва з екрану.
57. Про затвердження Положення про здійснення валютних інтервенцій Національного банку України на валютному ринку України [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 31.01.2019 № 26. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0026500-19>. – Назва з екрану.

58. Про затвердження Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 14.07.2006 № 267 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0935-06>. – Назва з екрану.
59. Про затвердження Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 22.12.2017 № 141 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17>. – Назва з екрану.
60. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи [Електронний ресурс] : постанова правління Національного банку України від 17.09.2015 № 615 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. – Електрон. дан. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>. – Назва з екрану.

Спеціальна література

З навчальної дисципліни "Фінансовий менеджмент"

1. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.] . – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.
2. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жилиякова – Х.:ХДУХТ, 2017. 197–с.
3. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Лапіна І. С., Гончаренко О. М. та ін.; за заг. ред. І. С. Лапіної – Одеса: Атлант, 2016. 313 с.
4. Фінансовий менеджмент: курс лекцій / М. В. Грідчина. — К. : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2012. — 268 с. — Бібліогр. : 245–247 с.
5. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: Підручник / В.М. Шелудько; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2013. — 375 с.
6. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [Пазинич В.І., Шулешко А.В.]. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 408 с.
7. Фінансовий менеджмент: практикум: навчальний посібник / С.В.Нестерова. – К.: Кондор, 2019. – 280 с.
8. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Бороноса. – Суми: Вид-во СумДУ, 2012. – 539 с.
9. Омельченко Л. С. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Л. С. Омельченко. – Маріуполь : ПДТУ, 2016. – 235 с.
10. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс] : підручник / [А. М. Поддерьогін, Н. Д. Бабяк М. Д. Білик та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред.

проф. А. М. Поддєрьогін. — 2-ге вид., перероб. — Київ : КНЕУ, 2017. — 534 с.

11. Стратегічний фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Л.А. Костирко, Р.О. Костирко, І.М. Кукса, І.О. Тарасенко. — 2-ге вид. перероб. та доп. — Сєвєродонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. — 465 с.

З навчальної дисципліни "Страховий менеджмент"

1. Страховий менеджмент. Навчальний посібник./ І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г.Аберніхіна – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 300 с.
2. Журавльова Т.О., Дем'янчук М.А. Страхування: навч.посібн. Одеса:"Освіта України". 2017. 320 с.
3. Страховий менеджмент: навч. посіб. / В. І. Аранчій, О. М. Остапенко, Т. М. Остапенко. – Полтава: ПДАА, 2018. – 252 с.
4. Рябенко Г.М. Страхування : [навч. посіб] / Г.М. Рябенко, Н.М. Сіренко, А.С. Кравченко. – М. : МНАУ, 2014. —426 с.
5. Яворська, Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 420 с.
6. Страхові послуги : навч. посіб. Для студентів напряму підготовки 6.030508 – “Фінанси і кредит” / С.О.Кропельницька, І.І.Плець. – Івано-Франківськ: ДВНЗ —Прикарпатський національний ун-т ім. В.Стефаника, 2013. – 390 с.
7. Страхові послуги: навч. посібник / Д. І. Дема, О. М. Віленчук, І. В. Дем'янюк; за заг. ред. Д. І. Деми. – К.: Алерта, 2013. – 484 с.
8. Страхові послуги. Навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»/ О. В. Жилякова, І. Л. Шевчук. – Х. : Видавець Іванченко І. С., 2013. – 184 с.
9. Страхові послуги: підручник. У 2 ч. / [Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Моташко Т.П., Лобова О.М., Нечипоренко В.І., Тлуста Г.Ю., Шолойко А.С. та ін.]; За ред.В.Д.Базилевича – К.: Логос, 2014. – 496 с.
10. Страхування: навч. посіб. / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк; за ред. Т.А. Говорушко. – К.: – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 328 с.
11. Страхування. Навчально-методичний посібник для студентів заоч. форми навч. напрямів підготовки «Фінанси і кредит», «Облік і аудит». – Івано-Франківськ: ПП Бойчук, 2012. – 134 с.

З навчальної дисципліни " Податковий менеджмент»

1. Податковий менеджмент: навч. посібник / О. О. Клокар, С. В. Бойко, І. Г. Кеменяш, Н. М. Руцишин. – Львів: СПОЛОМ, 2017. – 320 с.
2. Податковий менеджмент: навч. посібник / Д.І. Дема, І.В. Шевчук, Г.П. Мартинюк; за заг. ред. Д.І. Деми. – К.: Алерта, 2017. – 256 с.

3. Зайцев О.В. Податковий менеджмент: підручник / О.В. Зайцев. - Суми: СумДУ, 2017. - 412 с.
4. 2.2.3. Іванов Ю. Б. Податковий менеджмент: підручник / МОН / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – К.: Знання, 2013. – 526 с.
5. Маглаперідзе А. С. Податковий менеджмент: навч. посіб. / МОН / А. С. Маглаперідзе, В. В. Храпкіна. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 328 с.
6. Ісаншина Г. Ю. Податковий менеджмент: навч. посіб. / МОН. / Г.Ю. Ісаншина. – Київ: ЦУЛ, 2013. – 260 с.
7. Литвиненко Я. В. Податкова політика: навчальний посібник. / Я. В. Литвиненко. – К., 2013. – 224 с.
8. Рева Т. М. Податковий менеджмент: навч. посіб. / Т. М. Рева. – К.: Центр навчальної літератури, 2013. – 282 с.
9. Дубовик О. Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях: навчальний посібник / О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 248 с.
10. Вилкова Е. С. Податкове планування : навч. посіб. / Е. С. Вилкова. – К. : Юрай, 2015. – 285 с.
11. Громика Н. К. Податковий менеджмент : навч. посіб. / Н.К. Громика. – Харків : ХНЕУ, 2014 . – 365с.

8. Критерії оцінювання знань випускників під час атестаційного екзамену з фінансів, банківської справи та страхування

Під час відповіді на питання, визначені у білетах, випускник має проявити здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу, показати знання з теорії фінансів та теорії кредиту, а також теоретичних засад функціонування банківської системи, бюджетної системи та податкової системи.

Випускник повинен показати, що він глибоко усвідомив сутність та зміст основних категорій з фінансів, банківської справи та страхування; здатен до критичного та системного аналізу фінансово-економічних та обліково-аналітичних явищ; вміє грамотно і точно формулювати та висловлювати свою позицію, належним чином її обґрунтовувати.

Відповідь студента оцінюється на „**відмінно**” (90 – 100 / **A**), якщо вона містить повне, розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу; відображає чітко знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії, правильне формулювання тлумачень відповідних понять; свідчить про знання назв і змісту передбачених програмою нормативно-правових актів; містить аналіз змістовного матеріалу, самостійні висновки студента, формулювання та аргументацію його точки зору; логічно і граматично правильно викладена.

Відповідь студента оцінюється на „**дуже добре**” (85 – 89 / **B**), якщо

вона виявляє загалом високий рівень знань студента щодо всієї програми навчальних дисциплін та практично відповідає викладеним вище вимогам, однак, при цьому не містить самостійного аналізу питання або не повністю аргументована, або не містить окремих елементів чи ознак, які не є суттєвими для характеристики предмету питання; або містить незначні неточності, які не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття тощо).

Відповідь студента оцінюється на „добре” (75 – 84 / C), якщо вона виявляє загалом високий рівень знань студента щодо всієї програми навчальних дисциплін та практично відповідає викладеним вище вимогам, однак, при цьому: не містить самостійного аналізу питання, не повністю аргументована, не містить окремих суттєвих елементів для характеристики предмету питання; містить незначні неточності.

Відповідь студента оцінюється на „задовільно” (70 – 74 / D), якщо вона є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет питання, є не зовсім правильною: не є аргументованою; свідчить про наявність прогалин у знаннях студента; викладена з порушенням логіки подання матеріалу; містить достатньо велику кількість теоретичних помилок.

Відповідь студента оцінюється на „достатньо” (60 – 69 / E), якщо вона є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет питання, є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ; викладена з істотним порушенням логіки подання матеріалу; містить дуже багато теоретичних помилок.

Відповідь студента оцінюється на „незадовільно” (35 – 59 / FX), якщо студент відповів на поставлене запитання неправильно, або відповідь не розкриває сутності питання, допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про безсистемність та поверховість знань у студента, невміння сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності.

Відповідь студента оцінюється на „незадовільно” (0 – 34 / F), якщо відповідь студента неправильна (або відсутня взагалі) та не відповідає мінімальним вимогам щодо обсягу та якості знань випускника, студентом допущені грубі помилки не тільки при розкритті питань, а й при визначенні базових понять і категорій.

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою і шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		Примітка
		Оцінка	Пояснення	

		а		
90 - 100	Відмінно	А	Відмінно (відмінне розкриття матеріалу, без помилок, вміле використання нормативних джерел)	
85 – 89	Добре	В	Дуже добре (розкриття матеріалу лише з незначною кількістю помилок)	
75 – 84		С	Добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	
70 – 74	Задовільно	Д	Задовільно (загалом вірне розкриття матеріалу з певною кількістю суттєвих помилок)	
60 – 69		Е	Достатньо (розкриття матеріалу задовольняє мінімальним критеріям)	
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	
0 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	